

נולדתי בקזבלנקה בשנת 1922. *מא"ל ס. יעקב הלוי (א. ב. ג. ה. ו. ז. ח. ט. י. יא. יב. יג. יד. טו. טז. יז.)*

הייתי בחברת מגן דוד חברה ללמוד עברית למדו אותנו אנשים מאלגיריה היינו בחורים בני 17-18 היו גם מורים ממרוקו שלמה ביטון יוחאי וגם דודן יעקב ושלמה.

הלמודים היו בערב אחרי העבודה, מורה מא"י היה אחד בשם אמסלם, וחסין שהיה מורה באליאנס.

היתה קבוצה שנקראה "בני יהודה" התעסקו גם בספורט, בקבוצה היו גם בנות (רוזט זגוריי).

הלכנו לקבוצה ממניעים ציוניים ללמוד עברית. בא משהו בשם שלמה ברדה טוניסאי, והתחיל לארגן את החברה להוציא לפיקניקים. הוא ספר שמתארגנת קבוצה לנסיעה בלתי לגלית, הוא מיין את האנשים ויצאנו לפעילויות כמו בצופים. אמסלם היה עושה המשרה ושם למדו שירים בעברית והקלאות.

על המצב בארץ שמענו משמועות ובמועדון "קרל נטר", היו שם הרצאות. היה טפול בנוער. ההורים לא רצו שהילדים יעזבו. רצו רק רווקים וצעירים, כי היה דרכון ואני לא ספרתי שאני נשוי נסענו באופן פרטי מקזבלנקה לאוגדה. באוגדה קבלנו ויזה לאלגיר. ברכבת היה איש קשר ששר התקווה וכך ידענו מי הוא.

הביאו אותנו לאכסניה שנקראת "באב אל ווד" נשרנו שם יומיים שלושה ומשם לקחו את כולנו למחנה.

אותנו אספה משאית אספקה למחנה טנס. היו כאלה שבאו באוטובוסים עם כרטיסים. התנאים היו קשים. לא היה מזון המים היו מעופפים. היתה קבוצה מטוניס שהתחלטה על המחנה, להם נמסרו הדרכונים והכספים. הקבוצה מקבוץ רגבים טפלה בעניין. כל היום לא עשינו דבר. חכינו לאנייה. במחנה חכינו חודש.

.../.

אליהו לולו הלהיב במועדון קרל נטר לעלייה לארץ, שמענו שיש אנגלים שכוּמשים ותופסים והוא אמר שמקסימום נשב שלושה חודשים אם יתפסו אותנו, הוא היה משכנע מאד אמר שהוא רואה מול העינים שלו צעירים שהם צבא.

לולו בקר בקפריסין, בבית הכנסת בכה בגלל שישבנו הרבה זמן והיה ייאוש גדול. השייט-כל ערב היינו יוצאים לטיול מסע לשפת הים כדי להטעות את התושבים הערבים כדי שיחשבו שאנחנו צופים. היה בסביבה בית קפה עלוב.

מִשֶׁבֶת שמענו שהגיעה האניה והיו סמנים הדלקת אש מאחד ההרים.

בא סם אבוטבול (אביטל) הם הפרידו בין גברים לנשים ומשפחות סחבתי את אשתי והתחלנו ללכת לחוף הים. האנייה נעמדה רחוק מהחוף ועם סירות הגענו לאנייה. רצו להכניס 600 אנשים. אשתי הביאה את הנדוניה, לא נתנו לקחת ציוד ולבשנו בגדים כפולים כי לא ידענו מתי יגיע הציוד לא"י.

באנייה-האנייה מתנדנדת ואשתי פחדה לא רוצה לעלות עד שהשתכנעה. באנייה היו שליחים מא"י המלחים לא היו יהודים. השליחים חלקו שקיות נגד הקאה אחרי זה שמענו שהצרפתים פשטו על החוף ועלו כ- 450 אנשים במקום 600.

שטנו 21 יום מטנס עד חיפה. בחוף טוניס היתה סערה וחשבנו שהאנייה תשבר. האנייה היתה על פחם וקיטור היה חסר פחם עצרנו בפלרמו באיטליה כדי לקנות פחם.

כנראה ששם האנגלים ניסו למנוע מכירת פחם לאנייה, הגוינט סדר את העניין, האניה יצאה ומשם התחילו לעקוב אחרינו ושאלו לאן נוסעים והאנייה ענתה למצררים.

והאנגלים נתנו הדרכה כיצד להגיע למצרים והיה כנראה אוירון שעבר ובדק ואסור היה לעלות לספון. לא היה רופא, נפטרה ילדה וזרקו אותה לים.

המים היו במשורה, בסוף השייט התחילו להוציא כמויות גדולות של אוכל.

היה אחד משם תיים מויאל מפאס - נקלע במקרה בא לבקר אנשים ועלה על האנייה ניסה לארגן פעילות תורנית-תלמיד חכם.

.../.

משכנסנו למים הטריטוריאליים ראינו שמציידים את החיילים באניה האנגלית
במסכות גז. לאנגלים היתה רשת שהגנה על האניות. אותנו ציידו במקלות.
אניה בריטית נתנה מכה לאניה שלנו והאניה נסתה הצידה, אניות מלחמה הקיפו
את האניה שלנו הורידו סולמות חבלים והאניה נגרה לנמל חיפה.
הורידו את האנשים בנמל הנפט, אני חושב.
העבירו אותנו דרך רופא שבדק ורססו אותנו באבקת ד.ד.ט.
העבירו אותנו לטואניה בריטית לא הספקנו לישון אפילו לילה בארץ.
שם האניה הבריטית היה : ocean wigour
אניה היה שליח שבקש שלא יזהו אותו. הבריטים רצו לדעת מי המארגנים
השליחים.
באניה היו אנשים חולים שאותם העבירו לעתלית.
קפריסין-הגענו לפמגוסטה ב- 1/6/47 היו תשעות, לאדם אחד היה כסף
צרפתי הסתיר אותו כדי שהאנגלים לא ידעו מאיפה הגיעו האנשים אף אחד לא רצה
לחזור.
כולנו היינו במחנה 55 שנקרא גם מחנה קיץ היה קרוב לים.
במחנה היו נצולים מאירופה והם שמעו שאנחנו מצפ"א חשבו שיש לנו זנבות היו
שמועות על צפון אפריקאיים שאוכלים כמו פראים עם הידיים, היו באים לבדוק
אפילו בשרותים אם אין לנו זנב.
במחנה הבנים והבנות גרו ביחד.
היה קבוץ של האירופאי של השומר הצעיר הרימו את הדגל האדום יותר מדגל
ישראל ועל רקע זה היו תסיסות ומריבות.
האנגלים נתנו סרטיפיקטים כל איזה שהוא זמן וכך יצאו הוותיקים שבמחנה. יצא
גם חוק שכל מי שבגיל 0-17 יוצא מקפריסין.

.../.

היתה וועדה של הסוכנות שקבעה מי יצא מהמחנה עם נשים לא היתה בעיה אני
התגלחתי כדי להראות צעיר זה לא עזר.
פעם אחת ברחתי מהמחנה וניסיתי לעלות לאנייה תפסו אותי ולכן נשארתי 7
חודשים נוספים.
עליתי ארצה בינואר 1949 .
הראיון נערך בירושלים באוגוסט 1991.